
BESLUIT FLORA- FAUNAWET VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Datum besluit : 29 juli 2014

Onderwerp : Flora- en faunawet - zaaknummer 2014-009793

Activiteit/betreft : standinperking en schadebestrijding van marterhond op gronden binnen het werkgebied van de Faunabeheereenheid Gelderland en beperkt tot het Natura 2000 gebied Veluwe inclusief inliggende percelen en de randen.

Verlenen/afwijzen : verlenen

Aanvrager : Stichting Het Nationale park de Hoge Veluwe en de Faunabeheereenheid Gelderland

Zaaknummer : 2014-009793

Aanwijzing Flora- en faunawet (hierna Ffw) artikel 67 voor de Marterhond.

I GEGEVENS

Gegevens

Op 1 juli is door ons een verzoek ontvangen om een aanwijzing te geven aan de Stichting het nationale park De Hoge Veluwe voor het gebruik van het geweer bij het doden van marterhonden. Op 22 juli is na afstemming hierover met de Hoge Veluwe een verzoek ontvangen van de Faunabeheereenheid (Fbe) Gelderland. De marterhond wordt ook wel aangeduid als de wasbeerhond.

Relevante eerdere aanwijzingen

Er is niet eerder een aanwijzing voor de Marterhond verleend.

a Relevante wetgeving en provinciaal beleid

Aanwijzing op grond van artikel 67 Ffw

Onbeschermde dieren als exoten en verwilderde gedomesticeerde soorten mogen worden gevangen en gedood

Gedeputeerde Staten kunnen de stand van daarvoor aangewezen dieren laten beperken in afwijking van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9, 11, 50, 51, 53, 72, vijfde lid, en 74 van de Ffw:

- a in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
- b in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- c ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
- d ter voorkoming van schade aan flora en fauna of;

In onderhavig geval wordt aanwijzing overwogen vanuit het belang genoemd onder a (volksgezondheid) en d.

Een dergelijke aanwijzing van jachtaktehouders als personen die de stand mogen beperken van bij op door Gedeputeerde Staten aan te wijzen gronden is mogelijk voor soorten opgenomen in bijlage 1 van de Regeling beheer en schadebestrijding dieren. De Marterhond (*Nyctereutes procyonoides*) is in deze bijlage opgenomen.

In geval van exoten is de gunstige staat van instandhouding niet een afwegingscriterium. Volgens artikel 67 lid 6 Ffw kan de provincie bepalen wat er met de bemachtigde dieren dient te geschieden.

Te gebruiken middelen.

In artikel 72 Ffw is bepaald, dat bij algemene maatregel van bestuur middelen worden aangewezen waarmee met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens artikel 65 t/m 70 Ffw dieren mogen worden gevangen of gedood en worden regels gesteld met betrekking tot het gebruik van deze middelen. Het vijfde lid geeft aan, dat het verboden is dieren te vangen of te doden met andere dan de in het eerste of tweede lid bedoelde middelen of in strijd met de toestemming, bedoeld in het vierde lid of de regels die op grond van het derde lid worden gesteld.

Het Bbsd geeft in artikel 7 aan dat geweren niet voorzien mogen zijn van, een kunstmatige lichtbron, een voorziening om de prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enig ander instrument om 's nachts te schieten.

Internationale regelgeving.

Internationaal zijn afspraken gemaakt en wel in het Biodiversiteitsverdrag. De deelnemende landen – waaronder ook Nederland – hebben met elkaar vastgesteld dat invasieve exoten, na habitatverlies en exploitatie, de grootste bedreiging voor de mondiale biodiversiteit vormen. In artikel 8, onderdeel h, van dit verdrag is opgenomen dat landen verplicht zijn om beleid te ontwikkelen gericht op het voorkomen van introducties of het bestrijden van uitheemse invasieve soorten die inheemse soorten of ecosystemen kunnen bedreigen.

Toestemming grondgebruiker artikel 67 Ffw

In artikel 67, lid 5 is bepaald, dat Gedeputeerde Staten ten aanzien van één of meer van de door hen aangewezen personen of categorieën van personen kunnen bepalen dat zij toegang hebben tot alle aangewezen gronden. In dat geval zijn deze personen gerechtigd zich daartoe zonedig met behulp van de sterke arm toegang te verschaffen.

Faunabeheerplan

Gedeputeerde Staten kunnen (Ffw facultatief) hun besluit afhankelijk stellen van een faunabeheerplan. Voor de marterhond is door de Faunabeheereenheid Gelderland geen faunabeheerplan opgesteld.

Schadebestrijdingsbeleid

In de Beleidsnota Invasieve Exoten (Kamerstuk 26 407, nr. 27) is het Nederlands beleid beschreven. Het zwaartepunt van het beleid is gericht op het voorkómen van introducties van nieuwe, invasieve soorten. Als dat niet gelukt is, is het beleid gericht op het nemen van maatregelen in het geval dat de populaties nog klein en beheersbaar zijn (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 21 501-32, nr. 780 1). Is een invasieve uitheemse soort eenmaal ingeburgerd, dan is zo'n populatie doorgaans moeilijk te verwijderen.

De Kadernota Faunabeleid vastgesteld door Gedeputeerde Staten per augustus 2012 vinden Gedeputeerde Staten dat de vestiging van nieuwe, invasieve exoten zoveel mogelijk moet worden voorkomen omdat hierdoor inheemse soorten kunnen worden verdrongen. Als voorkomen niet lukt, moeten populaties worden bestreden zolang ze nog klein en beheersbaar zijn. Preventief en vroegtijdig ingrijpen is belangrijk, het voorkomt immers hoge kosten in het kader van bestrijding en vergoeding. Ook vanuit dierenwelzijnsoverwegingen is vroegtijdig ingrijpen gewenst, omdat het dan nog niet over grote aantallen dieren gaat die moeten worden gedood. Bij de aanpak van invasieve exoten (uitheemse dieren die zich hier massaal ontwikkelen en de biodiversiteit bedreigen) laten Gedeputeerde Staten zich adviseren door de Voedsel en Warenautoriteit (NVWA).

Voor exoten geldt geen instandhoudingsplicht, wel moet de reden van bestrijding worden onderbouwd.

b   Procedure

Op 22 april 2014 hebben wij de “Beleidsregels faunabeheer en schadebestrijding Gelderland” vastgesteld. Op grond van artikel 11 kan een aanwijzing ook aan anderen dan een faunabeheereenheid worden gegeven in incidentele gevallen en ook ambtshalve indien daartoe naar oordeel van Gedeputeerde Staten een noodzaak bestaat. Gelet op het belang om op korte termijn een aanvang te kunnen maken met standregulatie achten wij het redelijk om in overeenstemming met art 12, tweede lid, van genoemde beleidsregels afdeling 4.1 van de Awb op onderhavige aanvraag van toepassing te verklaren.

II BELANGENAFWEGING

Op grond van artikel 67 van de Ffw kunnen Gedeputeerde Staten een aanwijzing geven om af te wijken van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9, 11, 12, 51, 53, 72 vijfde lid en 74 Ffw. Dit in het belang van de openbare veiligheid (verkeersveiligheid) en/of ter voorkoming van schade aan de fauna, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De toetsingscriteria zijn:

- Is het aangegeven **belang van de openbare veiligheid/volksgezondheid in het geding en/of is er sprake van schade aan de fauna?**
- Zijn er **andere bevredigende oplossingen?**
- Zijn **afwijkingen van** het bepaalde bij of krachtens **artikelen: 9, 11, 12, 51, 53, 72 vijfde lid en/of 74 Ffw noodzakelijk?**
- Veroorzaakt de inzet van de gevraagde middelen **geen onnodig lijden.**
- Wordt er gevraagd om de aanwijzing desnoods **zonder toestemming van de grondgebruiker** te mogen uitvoeren.

1 Schade belangen

Invasieve exoten kunnen een bedreiging vormen voor de inheemse biodiversiteit maar ook voor de volksgezondheid, economie of veiligheid. De marterhond is aangemerkt als invasieve soort. Deze heeft zijn natuurlijke verspreidingsgebied in Oost-Azië. Tussen 1928 en 1957 werden duizenden marterhonden uitgezet in de voormalige Sovjet-Unie. Van daaruit heeft de soort zich over Europa verspreid, waaronder inmiddels naar Nederland. De soort wordt beschouwd als een exoot, omdat vaststaat dat hij door mensen is geïntroduceerd, zich succesvol heeft gevestigd en vanuit deze vestigingsplaatsen zich verder verspreidt. De NVWA heeft gekeken of en zo ja welke (negatieve) effecten de marterhond heeft op de inheemse flora en fauna, biodiversiteit en/of de volksgezondheid. Volgens deze risico analyse zouden ziekten en parasieten vaker kunnen voorkomen en zijn geïsoleerde populaties van amfibieën en grondbroedende vogels gevoelig voor predatie.

2 Andere bevredigende oplossingen

Er zijn geen andere bevredigende oplossingen. Het is ondoenlijk om kwetsbare populaties te beschermen middels rasten. Het lijkt er nu inmiddels op dat de marterhond zich in Nederland permanent heeft gevestigd (in twee opeenvolgende jaren heeft er voortplanting plaatsgevonden in Nederland) en wel voor het eerst in Noord-Oost Nederland. Voor 2011 zijn er op de Veluwe 22 geregistreerde waarnemingen gedaan waarvan in ieder geval 4 waarnemingen door deskundigen bevestigd zijn. Van 3 exemplaren was bekend dat het om ontsnapte dieren ging. Aangenomen wordt dat het ook bij de overige waargenomen dieren om ontsnapte dieren ging. Dit jaar zijn er in Gelderland enkele waarnemingen gedaan en wel verspreid over de Veluwe te Kootwijk, de Hoge Veluwe en Heerde. Het gaat nu nog niet om grote aantallen zodat nu ingrijpen effectiever is dan te wachten tot de soort zich algemeen verspreidt heeft en moeilijker te verwijderen is.

3. Afwijkingen wettelijke bepalingen

De marterhond valt als exoot niet onder de beschermende bepalingen van de Flora- en faunawet. Het verstoren en het doden op zich is niet verboden. Alleen voor het gebruik van het geweer dient dit expliciet geregeld te worden. Daarvoor zouden aangewezen kunnen worden als categorie van personen elke jachthouder die op grond van de flora en faunawet gerechtigd is om krachtens vrijstelling, ontheffing, aanwijzing of jacht dieren mogen doden. Een dergelijke ruime aanwijzing is op dit moment gezien de gedane waarnemingen nog niet aan de orde.

De marterhond is daarbij vooral nachtactief. Dit is dan ook de reden, dat gevraagd is om toestemming om 's nachts het geweer en met behulp van kunstlicht te kunnen gebruiken. Door aan te sluiten op het toegestane gebruik van het geweer op grond van de reeds door de provincie verleende ontheffing voor wilde zwijnen, aan de faunabeheereenheid Gelderland, waarbij het onder voorwaarden is toegestaan dit 's nachts te doen en met behulp van kunstlicht danwel restlichtversterker, kan hierin vooralsnog in beperkte mate en op de meest effectieve wijze worden voorzien. Het is dan ook gewenst, dat de aanwijzing aan de FBE Gelderland gegeven wordt.

4. Onnodig lijden voorkomen.

Marterhonden mogen gevangen en vervolgens gedood worden. Vangmiddelen voor marterhonden zijn echter niet selectief. Ook andere beschermde inheemse dieren als bijvoorbeeld marters en dassen kunnen daarmee gevangen worden. Eenmaal gevangen levert dat veel stress op. Het gebruik van het geweer met behulp van kunstlicht maakt, dat marterhonden goed herkenbaar aangesproken kunnen worden en dat een trefzeker direct dodelijk schot kan worden afgegeven.

5. Toestemming grondgebruiker

De provincie kan bepalen dat bij de uitvoering de toestemming van de grondgebruiker niet vereist is. Er wordt niet gevraagd om de aanwijzing desnoods zonder toestemming van de grondgebruiker te doen. Voor de provincie zijn er geen redenen om dat te doen.

Conclusie toetsingscriteria

De marterhond is een invasieve soort die het risico op verspreiding van ziekten en parasieten vergroot en een bedreiging vormt voor geïsoleerde populaties van amfibieën en groundbroedende vogels. Er zijn geen andere oplossingen en ingrijpen bij kleinere aantallen is effectiever. Gezien zijn levenswijze is het gebruik van het geweer 's nachts en met kunstlicht noodzakelijk. Het is vooralsnog niet noodzakelijk en gewenst om elke jachtaktehouder met bevoegdheid voor gebruik van het geweer op grond van de Ffw voor de bestrijding van marterhonden in te zetten.

III BESLUIT

GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND hebben besloten op grond van de Flora- en faunawet artikel 67;

AANWIJZING te verlenen aan:

Jacht(akte)houders welke door tussenkomst van de Faunabeheereenheid Gelderland gemachtigd zijn om gebruik te maken van de ontheffing voor het opsporen en bemachtigen en doden van wilde zwijnen met behulp van het geweer voor het beperken van de stand van

De marterhond (*Nyctereutes procyonoides*)

voor de artikelen 9, 11, 51 en 72 vijfde lid voor zover het betreft; het opsporen, bemachtigen en doden met behulp van een geweer

Op gronden als bedoeld in artikel 67, lid 1, van de Flora- en faunawet welke deel uitmaken van het werkgebied van de Faunabeheereenheid Gelderland en beperkt tot het natura 2000 gebied Veluwe inclusief inliggende percelen en daarbuiten binnen een zone van 1 km.

Ter voorkoming en beperking van schade aan de fauna en in het belang van de volksgezondheid en bij het uitblijven van andere bevredigende oplossingen

Met ingang van heden tot 1 augustus 2015

EN BEPALEN VOORTS

1. In afwijking van het daarover bepaalde in het Besluit beheer en schadebestrijding dieren wordt het gebruik van het geweer in combinatie met restlichtversterker en/of kunstlicht toegestaan van zonsondergang tot zonsopgang.
2. Van elk toegestaan gebruik van een geweer in de periode van een uur na zonsondergang tot een uur voor zonsopkomst dient vooraf mededeling gedaan te worden bij de betreffende regionale meldkamer van de politie, waarin het grootste deel van het jachtveld is gelegen, tenzij door de politie anderszins wordt aangegeven.
3. Alle acties die voortvloeien uit het gebruik van deze aanwijzing worden binnen 24 uur naar tijd en locatie digitaal ingevoerd in het digitale faunaregistratiesysteem van de FBE Gelderland. De Fbe dient voor 1 oktober 2015 aan de provincie over het gebruik van de aanwijzing te rapporteren.
4. Elke gebruiker is verplicht de geschoten dieren, danwel delen daarvan ter beschikking te stellen/te houden ten behoeve van monitorings-onderzoek, verleend daaraan zijn volledige medewerking en handelt in dat verband in volledige overeenstemming met aanwijzingen welke daartoe door de Gezondheidsdienst voor Dieren of het Dutch Wildlife Health Centre gegeven worden.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie van Advies voor Bezwaarschriften en Klachten, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Gelderland (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor individuele burgers (niet voor advocaten en ook niet voor gemachtigden namens een bedrijf of een organisatie) bestaat de mogelijkheid dat verzoek digitaal in te dienen. Meer informatie kunt u vinden op www.rechtspraak.nl. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl

Informatie over de bezwarenprocedure en de mogelijkheid van mediation is te vinden op de website van de provincie Gelderland (www.gelderland.nl). U kunt die informatie, vervat in de brochure "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland? Bezwaarschrift of mediation", ook opvragen bij het Provincieloket via telefoonnummer (026) 359 99 99.